

Les migracions

Cada any, milions de persones marxen del seu lloc de naixement per buscar una vida millor a un altre indret. Migrar no és nou: la història de la humanitat és la història de moviments humans, des dels primers pobladors que van sortir de l'Àfrica fa 70.000 anys fins a la nena romanesa que avui s'incorpora a primer d'ESO al teu institut. Avui, però, hi ha al món més de 280 milions de migrants internacionals, una xifra que no havia estat mai tan alta. En aquesta unitat veuràs què entenem per migració, per què la gent es mou, on van avui els grans fluxos, com Europa i Catalunya hem passat de ser terra d'emigrants a ser terra d'acollida, i quins reptes — humans, polítics, ambientals — té al davant un planeta on cada cop més persones canvien de lloc.

OBJECTIUS D'APRENTATGE

- Definir què són les migracions i els seus tipus.
- Conèixer els conceptes clau: emigrant, immigrant, refugiat, saldo migratori.
- Identificar les causes i les conseqüències de les migracions.
- Reconèixer els grans fluxos migratoris actuals.
- Comprendre l'evolució de les migracions a Europa.
- Analitzar el cas de Catalunya, terra d'emigrants i d'immigrants.
- Valorar els reptes i les tensions de la integració.

ÍNDEX

1. Què són les migracions?
2. Per què emigra la gent?
3. Conseqüències de les migracions
4. Els grans fluxos migratoris al món d'avui
5. Migrants en un món globalitzat
6. Les migracions a Europa
7. Catalunya: terra d'emigrants i d'immigrants
8. Reptes i polítiques migratòries
9. Idees clau per recordar

Què són les migracions?

Anomenem **migració** el desplaçament d'una persona o d'un grup de persones del seu **lloc d'origen** a un altre **lloc de destí** amb la intenció de quedar-s'hi més o menys temps. La paraula té dues cares: si mirem la persona des del lloc *d'on marxa*, és **emigració**; si la mirem des del lloc *on arriba*, és **immigració**. Una mateixa persona, doncs, pot ser **emigrant** a Síria i **immigrant** a Alemanya alhora.

Tipus de migració

Per fer-nos una idea ràpida del fenomen, els classifiquem segons tres criteris.

Segons la distància:

- **Migracions interiors**: dins del mateix país. Hi entren els **moviments camp-ciutat** (un dels grans fenòmens del segle XX a Catalunya, com veurem) i els **desplaçaments estacionals** (treballadors temporers que van a la verema o a la collita d'olives).
- **Migracions exteriors**: cap a un altre país. Poden ser **continentals** (un romanès que va a Alemanya) o **intercontinentals** (un veneçolà que arriba a Catalunya).

Segons la voluntarietat:

- **Migracions voluntàries**: la persona decideix lliurement marxar, normalment per millorar les seves condicions de vida (feina, salari, família, estudis).
- **Migracions forçades**: la persona ha de fugir contra la seva voluntat. Hi entren els **refugiats** que escapen d'una guerra o persecució (sirians, ucraïnesos, afganesos), els **desplaçats interns** (que es mouen dins del seu propi país) i, cada cop més, els **refugiats climàtics** (que han perdut casa per desastres ambientals).

Segons el temps:

- **Temporals**: el migrant té previst tornar (un estudiant Erasmus, un treballador per a una collita).
- **Definitives**: el migrant s'instal·la amb voluntat de quedar-se.

Conceptes clau per a llegir dades migratòries

Quan llegeixis un informe sobre migracions, et trobaràs aquests termes:

- **Saldo migratori** = nombre d'**immigrants** que arriben ? nombre d'**emigrants** que marxen, en un període determinat. Si és positiu, el territori guanya població; si és negatiu, en perd.
- **Creixement real** de la població = **creixement natural** (naixements ? defuncions) + **saldo migratori**. A Catalunya, des de fa més d'una dècada, la població creix gairebé exclusivament gràcies a la migració.
- **Refugiat**: una persona reconeguda per la **Convenció de Ginebra del 1951** com a víctima de persecució. Té dret a asil.

- **Migrant econòmic:** la persona que es desplaça per buscar una vida millor; no té el mateix estatus jurídic que el refugiat.
- **Desplaçat intern:** ha hagut de marxar però no creua cap frontera internacional. Avui són **més que els refugiats** al món.

L'**Organització Internacional per a les Migracions (OIM)**, agència especialitzada de l'ONU amb seu a Ginebra, és la principal autoritat global en aquesta matèria.

Per què emigra la gent?

Si haguéssim de resumir-ho en una frase: la gent emigra perquè **busca alguna cosa al lloc d'arribada** que no troba al lloc d'origen. Els especialistes parlen de **factors d'expulsió** (push) al lloc d'origen i **factors d'atracció** (pull) al lloc de destí. Hi ha quatre grans famílies de causes.

Causes econòmiques i demogràfiques

Són la **primera causa** de migracions al món d'avui. Una persona surt d'un país amb pocs llocs de treball, salaris baixos i poca esperança de progrés cap a un altre on hi ha demanda de mà d'obra i salaris més alts. Les **diferències de renda per càpita** entre Europa i Àfrica subsahariana — més de 30 vegades — expliquen una gran part dels fluxos migratoris cap al sud d'Europa. La **pressió demogràfica** als països joves (Àfrica, sud d'Àsia) també hi compta: si naixen molts joves i el mercat laboral no els absorbeix, la migració esdevé una vàlvula d'escapament.

Causes polítiques

Són les que generen **refugiats**. **Guerres, dictadures, persecució per opinions o per ètnia** han portat al desplaçament de milions de persones els darrers anys: la guerra civil **siriana** ha desplaçat més de 13 milions de persones des del 2011; la invasió russa d'**Ucraïna** el 2022 ha generat 8 milions de refugiats; el règim talibà ha fet fugir afganesos; la dictadura veneçolana ha provocat l'èxode de més de 7 milions; els **rohingyes** de Birmània han hagut de buscar refugi a Bangla Desh.

Causes ambientals i climàtiques

Cada cop tenen més pes. **Sequeres, inundacions, ciclons, pujada del nivell del mar, desertització:** tot això expulsa població. Segons l'**Internal Displacement Monitoring Centre**, des del 2008 més de **340 milions de persones** han estat desplaçades per desastres naturals — més que per conflictes. Els futurs **refugiats climàtics** de zones com **Bangla Desh**, els **petits estats insulars del Pacífic** o el **Sahel** seran un dels grans reptes del segle XXI.

Causes socials, culturals i personals

El **reagrupament familiar** (anar al país on ja ha emigrat un familiar) és una de les vies migratòries més importants en termes numèrics. També hi entren els **estudis** (Erasmus, doctorats

internacionals), el **matrimoni**, la cerca de **més llibertats** (gent LGTBI fugint de països que les criminalitzen) o, fins i tot, el **turisme residencial** (jubilats europeus que es traslladen al sud d'Europa pel clima).

Conseqüències de les migracions

Les migracions transformen tres realitats alhora: la persona que migra, el lloc d'origen i el lloc de destí. **Cap d'aquestes realitats és senzilla**: hi ha guanys i pèrdues a totes tres bandes, i és important veure-les sense ulleres rosades ni alarmistes.

Per a la persona que emigra

Costos. El cost emocional és enorme: separar-se de la família, aprendre una llengua nova, adaptar-se a una cultura diferent. Molts migrants fan feines que els nadius no volen i en pitjors condicions. El **dol migratori** és el nom psicològic d'aquest procés. Una part important pateix discriminació, ansietat o depressió, i moltes dones migrants són víctimes d'**explotació laboral o sexual**. La travessia mateixa pot ser mortal: més de **30.000 persones** han mort al Mediterrani entre el 2014 i el 2024 segons l'OIM.

Guanys. Més oportunitats, sovint un salt de qualitat de vida i l'orgull d'haver-se fet un futur. Per als **fills d'immigrants (segona generació)**, neix el repte d'una **identitat doble**: ni del tot d'aquí, ni del tot d'allà.

Per al país d'origen

Guanys. Les **remeses** — els diners que els migrants envien a les seves famílies — són una font enorme d'ingressos. Per a països com **El Salvador, Hondures, Marroc o Filipines**, representen entre el 10 i el 25% del PIB nacional, més que tota l'ajuda internacional al desenvolupament.

Costos. La **fuita de talents** (*brain drain*) buida els països d'origen dels seus professionals més formats. Es calcula que **el 50% dels metges** formats a Ghana acaben treballant a països rics. Els hospitals romanesos i polonesos pateixen escassetat de personal sanitari perquè molts metges marxen a Alemanya o el Regne Unit. També hi ha un cost humà invisible: pobles que es buiden, famílies separades durant anys, infants que creixen sense els pares.

Per al país de destí

Guanys:

- **Rejoveneix la població.** Els migrants solen tenir entre 25 i 45 anys, just l'edat productiva. A **Catalunya**, sense la migració l'edat mitjana seria dos anys més alta.
- **Sosté el sistema de pensions.** Cotitzen i paguen impostos. Sense els treballadors immigrants, no es podrien pagar les pensions actuals.

- **Cobreix sectors essencials.** Agricultura, construcció, hostaleria, atenció a la gent gran. Bona part del sistema productiu europeu funciona gràcies a la mà d'obra migrant.
- **Aporta diversitat cultural.** Noves cuines, llengües, formes de fer art i música.

Costos i tensions:

- **Pressió sobre els serveis públics.** Sanitat, escoles i serveis socials reben una demanda creixent que no sempre va acompanyada d'inversió pública. Les llistes d'espera, l'aglomeració d'urgències i la sobrecàrrega d'atenció primària són reals i causen malestar entre la població nadiua.
- **Concentració escolar.** Certes escoles públiques de barris populars superen el 70% d'alumnat amb llengua materna estrangera, mentre que les concertades del mateix barri en tenen menys del 10%. Aquesta **segregació** dificulta l'aprenentatge de la llengua i la cohesió social.
- **Pressió sobre l'habitatge.** L'arribada concentrada en barris ja densos contribueix a l'augment dels preus del lloguer i, en alguns casos, a l'amuntegament i el subarrendament en condicions precàries.
- **Tensions sobre salaris.** En sectors poc qualificats (camp, neteja, repartiment), l'oferta de mà d'obra més abundant pot pressionar els salaris a la baixa, sobretot si una part dels treballadors està en situació irregular i no pot reclamar drets.
- **Reptes lingüístics.** A Catalunya, una part dels nouvinguts no aprèn el català perquè es desenvolupa amb el castellà. La **llengua catalana** hi té un repte addicional: una immigració que no l'adopta com a idioma d'integració redueix el seu pes social.
- **Reaccions polítiques.** La sensació — real o construïda mediàticament — de pèrdua d'identitat o de competència pels recursos ha alimentat el creixement de l'**extrema dreta** a tota Europa: Le Pen a França, Meloni a Itàlia, AfD a Alemanya, Vox o Aliança Catalana al nostre context. La política migratòria s'ha convertit en l'eix més polaritzat del debat democràtic.
- **Conflictes de convivència.** En zones on conviuen comunitats diferents poden aparèixer friccions per pràctiques culturals, religioses o de gènere, des de la qüestió del vel fins a temes de discriminació entre comunitats.

Cap d'aquestes tensions és un argument a favor de tancar fronteres ni una excusa per al racisme. Però **negar que existeixin** tampoc no ajuda a resoldre-les. Una bona política migratòria les reconeix i hi posa recursos.

Els grans fluxos migratoris al món d'avui

El 2020 hi havia al món **280 milions de migrants internacionals** — un de cada 30 habitants del planeta. La xifra ha gairebé doblat en 30 anys. D'aquests:

- 135 milions són **dones** (les migracions s'han *feminitzat* molt).
- 40 milions són **nens i nenes**.

- 169 milions són **treballadors migrants**.
- 5,3 milions són **estudiants** internacionals.
- 24,6 milions són **refugiats** registrats per l'ACNUR.

Les rutes principals

Els grans fluxos del món del 2025 connecten:

- **Mèxic i Centreamèrica ? Estats Units:** el corredor migratori més transitat del planeta. La frontera entre Mèxic i els EUA és la més creuada del món.
- **Sud i sud-est asiàtic ? Golf Pèrsic:** 30 milions de treballadors indis, pakistanesos, bangladeshians i filipins treballen a països com Aràbia Saudita, Qatar o els Emirats. Hi van per construir, fer de domèstics o cuidar gent gran, sovint en condicions properes a l'esclavitud.
- **Àfrica subsahariana ? Europa:** pel **Mediterrani central** (Líbia ? Itàlia), pel **corredor occidental** (Marroc/Senegal ? Canàries i Espanya) i pel **corredor oriental** (Turquia ? Grècia).
- **Síria, Afganistan i Iraq ? Turquia, Europa:** el “moviment dels refugiats” del 2015-16, que va portar més d'un milió de persones a Europa.
- **Veneçuela ? Amèrica del Sud i Espanya:** l'èxode veneçolà ha estat el més gran d'Amèrica Llatina les darreres dècades.
- **Ucraïna ? Europa:** la guerra del 2022 ha generat el desplaçament més gran d'Europa des de la Segona Guerra Mundial.

Una pinzellada històrica

Per posar en context la magnitud actual: al **segle XIX**, més de **50 milions d'europes** van travessar l'Atlàntic per anar a viure a Amèrica (sobretot als Estats Units, l'Argentina, el Brasil i el Canadà). Als **segles XVI-XVIII**, l'esclavatge va portar a la força més de **12 milions d'africans** al continent americà. Migrar no és una invenció moderna; el que canvia és la velocitat, els mitjans i els controls.

Migrants en un món globalitzat

La **globalització** ha fet més fàcil moure's: avions barats, telèfons que connecten famílies a temps real, transferències de diners en segons. Però alhora ha creat una **paradoxa**: els **productes, els capitals i la informació** circulen lliurement; les **persones**, no. És el que els sociòlegs anomenen la **contradicció central** de la globalització.

Multiculturalitat i integració

La **multiculturalitat** és la convivència de cultures diferents en un mateix territori. La **integració** és el procés pel qual les persones novingudes participen plenament en la vida de la societat d'acollida — sense per això haver de renunciar a la seva identitat. Hi ha tres grans models, cadascun amb pros i contres:

- **Multiculturalisme** (Canadà, Regne Unit): cada comunitat preserva la seva cultura i conviu amb les altres en igualtat. Risc: *guetos culturals*.
- **Assimilació** (França, model històric): el migrant adopta plenament la cultura d'acollida. Risc: *esborrar identitats*.
- **Interculturalitat** (model que defensen Catalunya i la majoria de països europeus avui): cada cultura aporta i s'enriqueix de les altres. Es promou el contacte i la barreja, però amb un marc comú de drets i deures.

Forçats a la clandestinitat

Una part important de les persones migrants no aconsegueix entrar de manera regular i acaba vivint en **situació irregular**: sense papers, sense contracte, sense accés ple a sanitat o educació, sovint explotades per màfies o per ocupadors sense escrúpols. La política europea de **tancament de fronteres** ha empès cada cop més persones cap a rutes clandestines, perilloses i mortals: més de **30.000 persones** han mort intentant creuar el Mediterrani entre el 2014 i el 2024 segons l'OIM.

Les migracions a Europa

Europa ha estat alhora **terra d'emigrants** i, des de la segona meitat del segle XX, **terra d'immigrants**. La transformació és històricament recent.

Europa, terra d'emigrants (segles XIX i primera meitat del XX)

Entre **1820 i 1920**, més de **50 milions d'uropeus** van emigrar, la majoria per anar a Amèrica buscant feina i terres. Els italians van anar a l'Argentina i al Brasil; els irlandesos i alemanys, als Estats Units; els espanyols i portuguesos, a Cuba, Mèxic, Veneçuela i el con sud. La fam, la pobresa rural i les guerres hi empenyien.

La **Segona Guerra Mundial** va provocar el desplaçament forçat d'uns **50 milions d'uropeus**: jueus que escapaven del Holocaust, ciutadans expulsats per canvis de fronteres, refugiats fugint dels combats. És el desplaçament més gran de la història moderna.

El gir: Europa, terra d'immigrants (a partir de 1950)

Després de la guerra, la **reconstrucció** europea va necessitar molta mà d'obra. Països com **Alemanya, França, Bèlgica o el Regne Unit** van fer programes de "treballadors convidats" (*Gastarbeiter*) i van rebre milions d'italians, espanyols, portuguesos, grecs, turcs i nord-africans. Tot just **30 anys més tard** (cap al 1980), **el sud d'Europa** — Itàlia, Espanya, Grècia, Portugal — també va començar a rebre immigrants.

L'Europa d'avui

Avui la **Unió Europea** té tres tipus principals de moviment migratori:

- **Mobilitat interna:** gràcies a la **llibertat de circulació**, qualsevol ciutadà de la UE pot anar a viure i treballar a un altre estat membre. Romanesos a Itàlia, polonesos al Regne Unit (abans del Brexit), portuguesos a Suïssa.
- **Immigració extracomunitària:** persones que vénen de fora de la UE — del nord d'Àfrica, l'Àfrica subsahariana, Amèrica Llatina, el sud d'Àsia, l'Orient Mitjà.
- **Refugiats:** arribades massives en moments concrets — Bòsnia (1992), Kosovo (1999), Síria (2015-16), Ucraïna (2022).

Les **polítiques migratòries de la UE** han evolucionat cap a un sistema cada cop més restrictiu. L'**espai Schengen** elimina fronteres internes per als europeus, però les fronteres exteriors són cada cop més tancades, amb **FRONTEX** com a agència policial de control. El polèmic **Pacte Migratori i d'Asil** aprovat el 2024 introdueix mecanismes obligatoris de repartiment de refugiats entre estats — un pas històric que, alhora, ha estat criticat per organitzacions de drets humans per endurir les expulsions.

Catalunya: terra d'emigrants i d'immigrants

El cas català resumeix gairebé tots els tipus de migració: hem estat alhora **emissors** al passat i **receptors** al present.

Els catalans que van marxar

Entre el segle XIX i mitjan del XX, milers de catalans van emigrar:

- **Cap a Amèrica:** especialment a **Cuba**, l'**Argentina** i **Mèxic**. Els anomenats "**americanos**" que tornaven enriquits van deixar el seu llegat als pobles del litoral català (les "cases d'indians" de Begur, Lloret o Sitges).
- **Cap a França:** durant la **Guerra Civil espanyola**, més de **500.000 republicans** — la majoria catalans — van travessar la frontera el febrer de 1939. Molts van acabar en camps de refugiats com **Argelers** i, després, escampats per Mèxic, l'Argentina, l'URSS o França.
- **A Europa central durant la dictadura franquista:** tot i que el flux principal va ser des d'Andalusia, també hi havia catalans que marxaven a Alemanya, Suïssa o França per buscar feina.

L'èxode rural a Catalunya (1950-1975)

El gran moviment migratori del segle XX a Catalunya no va ser sortir, sinó **rebre**: l'arribada massiva de gent d'**Andalusia**, **Múrcia**, **Extremadura**, **Aragó**, **Galícia** i **Castella**, que fugia de la pobresa rural i venia a treballar a les fàbriques i obres del cinturó industrial de **Barcelona**. Entre 1950 i 1975, més de **1,5 milions de persones** van establir-se a Catalunya. Els nous barris de **Bellvitge** (l'Hospitalet), **la Mina** (Sant Adrià), **Ciutat Meridiana** (Barcelona) o de Sabadell, Terrassa i Mataró es van omplir.

Aquesta migració va canviar Catalunya: la població va passar de 3 a 5,5 milions; la llengua catalana va veure com molts dels nouvinguts no l'aprenien (era època de prohibició franquista); i, sobretot, va consolidar Catalunya com a societat industrial.

Catalunya, terra d'immigració internacional (a partir del 2000)

L'any **2000** Catalunya tenia uns **180.000** estrangers. El **2024** en té més de **1,5 milions** — al voltant del **19% de la població**, una de les xifres més altes d'Europa. Aquest gran salt es deu a:

- El **creixement econòmic** entre 2000 i 2008 (construcció, hostaleria, agricultura).
- La **posició geogràfica** mediterrània, ruta natural d'arribada.
- La **llengua i el vincle cultural** amb Iberoamèrica.
- El **clima** i la qualitat de vida (atracció de jubilats europeus a la Costa Brava i a la Costa Daurada).

D'on venen? Les principals nacionalitats el 2024 són: **Marroc, Romania, Itàlia, Pakistan, Colòmbia, Veneçuela, Hondures, Xina i Bolívia**. La distribució territorial és molt desigual: **Salt** (Girona) supera el 45% de població nascuda a l'estranger; **Lloret de Mar**, el 35%; les comarques rurals del Pallars o la Terra Alta amb prou feines arriben al 5%. La **Barcelona** metropolitana concentra la major part de la diversitat.

Aportacions i tensions

La immigració ha rejuenit la població catalana, ha sostingut sectors com l'agricultura del Maresme i del Segrià, la construcció, la cura de gent gran, l'hostaleria i el comerç. Però també ha generat **tensions reals** que cal posar damunt la taula:

- **El català**. Una bona part de la immigració extracomunitària no aprèn la llengua, que es percep com a "menys útil" que el castellà. Les escoles fan un esforç gran d'immersió, però el català perd pes social en alguns barris.
- **Concentració escolar**. Hi ha escoles on més del 70% de l'alumnat és d'origen estranger, mentre concertades del mateix barri en tenen el 10%. Aquesta dualitat compromet la **cohesió social** i reproduïx desigualtats.
- **Habitatge**. La pressió sobre el lloguer ja era forta amb el turisme; la immigració s'hi suma i contribueix a fer encara més inaccessibles certs barris populars per als joves nadius.
- **Discursos polítics**. L'aparició d'**Aliança Catalana** i el creixement de Vox a Catalunya mostren que una part de la societat veu la immigració com una amenaça. Sigui aquesta percepció justificada o exagerada, és una dada real que la política democràtica ha d'abordar.

El repte és construir **convivència sense ingenuïtat ni cinisme**: ni negar les tensions, ni convertir cada incident en argument per al rebuig.

Reptes i polítiques migratòries

La política migratòria intenta respondre a una pregunta difícil: **quants migrants pot absorbir una societat?** No hi ha resposta tècnica clara — és una decisió política i ètica. Vegem quatre eixos d'aquesta política.

Regular les entrades

Tot estat decideix qui pot entrar legalment a treballar o estudiar. La **UE** ho regula amb visats, contingents anuals i l'anomenada **Targeta Blava Europea** per atraure professionals qualificats. El sistema espanyol té un règim general (oferta de feina) i un règim d'**arrelament social** que permet regularitzar persones que ja viuen aquí amb proves de tres anys de permanència, oferta de feina i informe d'integració.

Garantir drets i lluitar contra l'explotació

Els migrants regulars tenen **drets bàsics**: educació, sanitat, treball, justícia. Els **irregulars** en tenen menys, però la doctrina del **Tribunal Suprem** espanyol garanteix sanitat universal i educació obligatòria a tots els menors. El **tràfic de persones** és la **tercera activitat criminal més rendible** del món, després del narcotràfic i les armes; combatre les màfies és prioritari per protegir tant els migrants com les societats receptores.

Promoure la integració

Catalunya té tradició d'**acollida lingüística** (**Consorci per a la Normalització Lingüística**, classes de català gratuïtes), **formació professional** per a joves recent arribats, i **plans de civisme** a barris amb alta diversitat. Hi ha encara molt camí: els **fills de migrants** tenen menys probabilitat d'arribar a la universitat que els fills de nadius, una bretxa que cal tancar.

Llegir bé les dades

Els **discursos antimigratoris** sovint exageren amenaces; els **discursos pro-immigració** sovint amaguen problemes. Una mirada honesta inclou les dues coses:

- Els migrants **paguen**, en conjunt, més impostos del que reben en serveis públics. Hi ha estudis seriosos que ho confirmen a la UE i als EUA.
- Però les ciutats **amb concentracions altes** sí que tenen **més delinqüència registrada** en certs delictes (robatoris menors, agressions). Pot ser per pobresa més que per origen, però la dada és real.
- Els migrants **cobreixen feines** que els nadius no volen i mantenen sectors clau.
- Però en alguns sectors sí que **pressionen els salaris a la baixa**, especialment quan part del col·lectiu treballa en negre.

Una bona política migratòria no es construeix amb consignes, sinó amb dades, debat i recursos. Negar les tensions no les fa desaparèixer, però amplificar-les només per guanyar vots és igual

d'irresponsable.

Idees clau per recordar

Si abans de tancar la unitat hagués de quedar-te amb els set conceptes essencials, serien aquests:

- Una **migració** és el desplaçament d'una persona del seu lloc d'origen a un altre. Es classifica per **distància** (interior/exterior), **voluntat** (voluntària/forçada) i **temps** (temporal/definitiva). El **saldo migratori** mesura la diferència entre arribades i sortides.
- La gent emigra per quatre grans motius: **econòmics i demogràfics** (els més habituals), **polítics** (refugiats de guerra), **ambientals** (refugiats climàtics, en augment) i **socials/culturals** (reagrupament familiar, estudis).
- Hi ha al món **280 milions de migrants internacionals**. Les rutes principals connecten Mèxic-EUA, Àfrica subsahariana-Europa, sud d'Àsia-Golf Pèrsic, Síria/Ucraïna-Europa i Veneçuela-Amèrica Llatina.
- Les **conseqüències** tenen dos costats sempre: per a l'origen, dol i fuga de talents vs remeses; per al destí, rejuveniment i sosteniment de pensions vs tensions sobre serveis, habitatge i salaris.
- Europa ha passat de ser **terra d'emigrants** al segle XIX (50 milions van anar a Amèrica) a **terra d'immigrants** a partir de 1950. La UE té avui un sistema combinant lliure circulació interna amb fronteres exteriors cada cop més tancades.
- **Catalunya** n'és un cas clar: emissora durant la guerra civil i el franquisme, receptora intensa entre 1950-1975 (èxode rural des d'Andalusia, Extremadura...) i de nou des del 2000 (avui el 19% de la població és nascuda a l'estranger). Aporta riquesa i població jove però genera tensions reals (català, escola, habitatge, política).
- La **política migratòria** ha de regular entrades, garantir drets, promoure integració i lluitar contra el tràfic. Una mirada honesta reconeix les **aportacions reals** de la migració i les **tensions reals** que genera, sense caure ni en el racisme ni en l'optimisme ingenu.